

Kadetsev võitja

Tiit Made. Ükskord niikuinii. Argo, Tallinn, 2006. 410 lk.

Eesti saatuse koos teiste Balti riikidega on erinev. Ühe sajandi jooksul võitles ta ennast kahel korral iseseisvaks, kasutades mõlemal juhul ära impeeriumi halvanud agooniat. Teisel tulemisel oli õnnelik juhuste kokkulangemine eriti tähendusrikas: see võis tegelikult olla viimane hetk, mil väikerahval oli üldse võimalik ennast iseseisvana kehtestada – 1990. aastatel ei soositud maailmas enam rahvuslusi ja uute rahvusriikide teket. Alatiseks jääb teadmata, mis oleks saanud siis, kui Nõukogude Liit oleks kestnud veel kümme, kakkümmend aastat.

Läks aga täpselt nii, nagu läks: Nõukogude Liidu pehkinud konstruktsioon vajus kokku rohkem omaenda raskuse all kui “separatistlike natsionalistide” õõnestamise tulemusel. Lagunemine algas ikkagi südamest – Venemaalt ja Moskvast – ning alles siis jõudis rahutuselaine Liidu äärealadele, kus anti siis ka omapoolne tugev panus.

Sellest kõigest on möödas pool inimpõlve, ent ajaloo seisukohast on tegu üsna lähedase minevikuga. Inimesed, kes osalesid toonastes pöördelistes sündmustes, on enamuses elus ja mäletavad kõik seda aega omamoodi. Taasiseseisvumise võtmekujud, kes poliitarenile tõusid Eesti demokraatia koidikul, on ühiskonnas aktiivselt tegevad paljuski veel ka täna. See hoiab üleval huvi aja vastu, millest sageli otsitakse põhjuseid arengutele praeguses Eestis. Lendlauseks on saanud küsimus “Kas me sellist Eestit tahtsime?” Made märgib “Ükskord niikuinii” eessõnas, et praegu ei saa veel päris kõigest kirjutada-rääkida, et mitte külvata asjatut vaenu. Mõni häbeneb oma punaminevikku, teine on eriliselt uhke selle puudumise üle ja kolmas üritab teistelegi seletada, et Nõukogude ajal oli komparteisse kuulumine elus edasi jõudmiseks hädavajalik ega tähendanud samas tulist kommunistihinge. Teisalt: millal siis veel kui mitte praegu, mil asjaosalised alles elus, koguda materjali toonaste sündmuste kohta? Seigad, mida teavad ainult nemad, läheksid muidu igaveseks kaduma.

Kirjandust sel teemal on taasiseseisvumisele järgnenud aastate jooksul ilmunud rohkesti. Ainuüksi Tiit Made ise on oma raamatu lõppu lisanud 36 nimetusest koosneva teemaga haakuva kirjan-duse loetelu, millest osale ta ka ise viitab. Peamiselt on avaldatud artikli- ja dokumendikogumikke

toonaste institutsioonide töö ja sündmuste kohta ning mälestusi. Teaduslikkusele pretendeerivad siiski ainult mõned artiklid ning raamatud.

Ilmunud mälestused võib autorite järgi jaotada kahte leeri: õigusliku järjepidevuse ja uue Eesti loomise pooldajad ehk siis laias laastus Eesti Kongress ja rahvuslased *versus* Rahvarinne ja endised punased. Kuni viimaste aastateni on aktiivsemad olnud esimesed, kellele Made heidab ette ajaloo enda kasuks ümberkirjutamist. Üheks rahvuslaste väljenduskanaliks on olnud Mart Laari ja Sirje Endre patronaazi all tegutsev meedia- ja kirjastuskompanii SE&JS, mis on m. h. välja andnud koguteose “Teine Eesti: Eesti iseseisvuse taassünd 1986–1991” ja intervjuudekogumiku “Eeslava”.

Nüüd on asunud oma lugu valjuhäälselt rääkima ka Nõukogude ajal poliitikas tegutsenud inimesed. Tõeliselt põhjalik on Edgar Savisaare autorikeskne meenutustemonograafia “Peaminister. Eesti lähiajalugu 1990–1992”. 2001. aastal ilmus Arnold Rüütlil “Tuleviku taassünd” ja möödunud aastal Bruno Sauli “Meie aeg”. Viimane hõlmab, tõsi küll, laiemat ajavahemikku kui pöördelised 1980-ndate lõpuaastad.

Tiit Made oma raamatuga “Ükskord niikuinii” kuulub viimatimimetatud gruppi. Ta on kirjutanud memuaarid, kuid mitte klassikalises mõttes, kus autor sündmusi oma vaatevinklist kirjeldab. Made on endale vastupidi võtnud raske ülesande olla taasiseseisvumise kroonik: kirjeldada (asemel: võimalikult paljusid) sündmusi, näidata nende põhjusi ja tagamaid. Ta pilk on väga lai, ta püüab jõuda kõikjale, kuid ei pretendeeri peaaegu kusagil peategelase rollile. Endast räägib ta enamasti kolmandas isikus ja vaid üksikutes kohtades on “mina” või “meie” vormis meenutusi. Samas on Made teadlik täieliku erapooletuse objektiivsusest võimastest. Raamatu sissejuhatuses ütleb ta ühest küljest rankelikult, et ajalugu peab mäletama, nii nagu ta oli, kuid teisalt tunnistab, et hinnangulisus on ajalooteaduses inimlikult paratamatu.

Raamatus käsitletav periood algab Mihhail Gorbatšovi valimisega NLKP Keskkomitee peasekretäriks 11. märtsil 1985 ning lõpeb 20. augustiga 1991. 25 peatükki on igauks pühendatud ühele taasiseseisvumisprotsessis olulist osa mänginud institutsioonile, sündmusele või teemale. Kõik peatükid on terviklikud ja ülevaatlilikud, mistõttu neid saab lugeda ka eraldi või läbisegi. See põhjustab paratamatult mõne sündmuse mitmekordset ülerääkimist, mis on aga andestatav, sest õigupoolest olid kõik laulva revolutsiooni aegsed organisatsioonid omavahel tihedalt läbi põimunud. Iga peatükk on analüüsiv ülevaade, mis lõpeb

hinnanguga vastava institutsiooni või sündmuse üldisele mõjukusele iseseisvuse toojana ning ütleb, milliseks kujunes käsitletava edasine saatus.

Üldiselt jääb mulje, et Made kirjutab sellest, mida tõesti ise nägi-kuulis, kuid ta on hästi tuttav ka muu selleteemalise kirjandusega. Isiklikele mälestustele täienduseks on raamatu kirjutamise ajal vesteldud Arnold Rüütli, Ülo Nugise, Vaino Väljase, Indrek Toome, Enn-Arno Sillari, Marko Tibari, Jüri Krafti ja Hardo Aasmäega. Nende meenutusi leidub raamatus mitmes kohas.

400 leheküljele on mahutatud väga palju põnevat ja üksikasjalikku infot. Oma temaatilise ülesehituse ja kroonikaliku stiili poolest on see mainitud perioodi kohta ainus omataoline. Raamatu lõpus on tänuväärne kronoloogia aastatest 1985–1991 ja nimeregister, mis peaksidki selliste ülevaatlake, pikema ajaperioodi käsitluste juurde kindlasti kuuluma. Vastasel juhul on väga raske huvipakkuvat teemat või isikut kiiresti leida. Made taotlebki hästikorraldatud ülesehitust ja kerget orienteerumist raamatus. Ainus, millest veel puudust võiks tunda, on peatüki pealkiri iga lehekülje ülaservas, mis lubaks edasi-tagasi lehitsemata või sisukorda vaatamata teada, millise peatükiga on parajasti tegu.

“Ükskord niikuinii” on hea kerge lugeda nagu juturaamat ning seejuures väga ülevaatlisk ja mitmeplaaneline. Made kirjutamisstiil on ladus, aegajalt kohtab mahlakat ironiat. Eriti hiilgab sellega peatükk “Stagnatsiooni argipäev”, kus kirjeldatakse stagnatsiooniperioodi kõrghetke 1980. aastatel. Suurepärane on tema kui majandusteadlase antud defitsiidimajanduse kirjeldus. Defitsiit ei olnud mitte lahendamist vajav probleem, vaid hädavajalik instrument hiigelriigi tsentraalseks juhtimiseks ja alamate kontrolli all hoidmiseks, sest kui midagi vaja oli, pidi seda kõrgemalt poolt paluma. “Defitsiidimajanduse olemasolu eest hoolitses partei ja valitsus. Nägi lausa kõvasti vaeva, et kõike napiks. Majandusideoloogia põhipostulaadiks oli, et toota tuleb tunduvalt vähem kui on nõudmine.” (lk. 15) Gorbatšov näitas üles tõelist taipamatust, kui alustas samme defitsiidi ärakaotamiseks ja see viiski Nõukoguse Liidu lagunemisele.

Peeaeu ei veelgi parem on tabavalt ironiline nõukoguliku töökorraldussüsteemi kirjeldus. Ükskõik kui kõrge elatusasemega kapitalistlikule ühiskonnale alati iseloomulik tööpuuduse tülikas probleem lahendati Nõukogudemaal nii, et iga töö tegemiseks oli mitu inimest ja palk jooksis olememata sellest, kas keegi midagi tegi või mitte. Iga viimast kui jookidut peeti mingil ametikohal. “On tõesti piinlik lugeda informatsiooni tänase Eesti tööturu kohta, et on nii- või naapalju töötuid.

Karl Vaino ajal töötuid ei olnud ja see on lõõv argument. Savisaare ajal ka veel eriti ei olnud, aga pärast seda läks asi käest.” (lk. 16) Nüüd võiks Made küll ometi rahul olla, sest tööpuudus on Eestis kõigi aegade madalaim ja töötud on ainult need, kes tõesti ennast liigutada ei viitsi.

Enda jaoks olulistel teemadel avaldab Made jõuliselt oma arvamust. 1980. aastate Nõukogude Eestis migratsiooni ja rahvussuheteid käsitlevas peatükis on omapärane sügav kõrvalepõige rahvusküsimuse teooriasse. Made leiab, et eestlased on loobumas püüdest muulasi endi hulka sulandada ja suhtlevad nendega alistunult vene keeles. Venelased on seega oma tahtmise saanud: eestlased räägivadki nendega omal maal võõras keeles. Keelelahingu kaotusest annavad tunnistust asjaolud, et Eesti rahvustelevisionis ja raadioprogrammides edastatakse venekeelseid saateid, kohalikule venekeelsele meediale antakse intervjuusid iseenesestmõistetavalt vene keeles, ametiasutusse helistades teatatakse ootejärjekorrast kahes keeles jms.

Made tunneb tõsist muret eesti rahva edasikestmise ja oma näo säilitamise pärast. Ta imetleb juudi rahvast, kelle on kadumisest päästnud abielukeeld teiste rahvuste esindajatega. Arutledes probleemi üle, kas kakskeelsest perest pärit lapsed on andekamad, nii nagu väidavad mõned uurimused, on tuntav tema seisukoht, et pigem vastupidi – kakskeelsetel lastel võib olla raskusi eneseväljendusega. Seejuures tugineb ta keeleteadlane Mati Hindile. Huvitav on tema isiklikel tähelepanekutel põhinev teooria, et need, kelle soontes voolab veidigi vene verd, on rahvusküsimustes palju paindlikumad ja suhtlemisel Venemaaga leplikumad. Sellest tulenevalt leiab ta, et rahvusradikaalid on vajalikud Eesti riigitüüri juurde sattuvate “segavereliste” ohjeldamiseks. Peatüki lõpulause kutsub üles unistama ajast, mil kümnest Eestis sündinud naisest on kaheksa eesti rahvusest.

Kosmopoliitsus ei ole Made jaoks. Rahvusradikaalide ridadesse ei ole ta sellest hoolimata kunagi kuulunud. Made asutatud Ettevõtjate Erakonna liitumisel Keskerakonnaga sattus temagi sellesse parteisse. Keskerakond on aga tuntud sõbralike suhete arendajana Venemaa suunal. Tõsi küll, nüüdseks on Made poliitikast erru läinud, kuid tema rahvaasemiku-staaz nii Eesti NSV ja NSV Liidu Ülemnõukogu kui ka Eesti Riigikogu liikmena on küllaltki pikk.

Made tähtsustab väga eestlaste osalemist NSV Liidu Rahvasaadikute Kongressi ja Ülemnõukogu töös. Selle valimised olid NSV Liidu tingimustes erakordselt demokraatlikud. ERSP boikoteeris valimisi, kuid Rahvarinne tegi see-eest üsna ag-

ressiivset kampaaniat. Eesti 48-liikmeline delegatsioon, kuhu kuulus ka Made, läks Moskvasse eesmärgiga saavutada Molotovi–Ribbentropi pakti salaprotokollide ja Balti riikide annekteerimise tunnistamine NSV Liidu poolt ning Eesti üleminek isemajandamisele. Iseseisvuse taotlemise peale ei juletud siis veel mõelda. Made hinnangul seisnes Rahvasaadikute Kongressi põhiline tähtsus Eesti saadikutele poliitilise kogemuse andmises. Suurriigi parlamendis oma seisukohtade kaitsmine ja läbisurumine, lobitöö kuluaarides ja võimalus suhelda rahvusvahelise pressiga oli 1990-ndate alguses Eesti poliitikamaastikul tähtsast rolli mänginud inimestele muidugi karastav kool. Väita, et uutel põlvkondadel sellist kogemust enam kusagilt saada pole, on siiski liialdus, sest iseseisva, Euroopa Liitu ja NATO-sse kuuluva riigi esindajatel on maailmapoliitikas palju avaram mänguruum ja suurem vastutus.

Mõnede isikute kohta ei ole Made suutnud sümpaatiat või antipaatiat väljendama hoiduda. Kindlameelsuse ja isegi põikpäisusega silma paistnud Eesti Komitee ühe juhtfiguuri Kaido Kama suhtes on ta üsna üleolev ega mõista tema otsust 20. augustil 1991 ülemnõukogus Eesti iseseisvuse poolt hääletamata jätta ja koos venemeelsetega saalist lahkuda. Intervjuus kogumiku jaoks “Eeslaval” on Kama tunnistanud, et ta ei taibanud toorkord toimuva tähtsust, vaid pidas kõike rohkem “Rahvarinde kartulivõtutaluteks”.

Ajaloolisest otsusest jäi kõrvale ka Jaak Allik, kelle kohta olevat ülemnõukogu kuluaarides liikunud jutt, nagu oleks ta läinud Pihkvasse putšistidega kokku leppima. Allik ise on üksik- asjalikult selgitanud nii kogumikus “Kaks otsustavat päeva Toompeal” (lk. 85–88) kui ka pärast “Ükskord niikuini” ilmumist ajalehes Sakala avaldatud intervjuus (Sakala 31.08.2006), et ta viibis samal ajal Viljandis näidendi “Juliale” peaproovis. Versiooni, mille kohaselt tema võis olla putši õnnestumise korral Eesti juhiks määratud, peab Allik absurdseks. Nii Arnold Rüütel kui ka Ülo Nugis teavad seda nime, kuid ei avalda. Koguteoses “Teine Eesti” on Nugis öelnud, et tema jaoks oli see isik üllatav ja arusaamatu valik.

Silma torkab õel suhtumine Mart Laari ja tema valitsusse: “Muidu oleks olnud raskusi platsi puhastamisega, likviidsus oleks jäänud likvideerimata ja tuntud poliitikute piltide pihhta pumppüssiga tulistamata.” (lk. 189) Teisel kirjeldab Made mõnuga, kuidas ülemnõukogus kristlik-demokraatlikku saadikurühma juhtinud Laar käis väsimatult, muhelus näol, kõnepuldis seaduseelnõude ettepanekuid tegemas, mille saal rutiinselt maha hääletas. Laari raamatule

“Teine Eesti” on aga viidatud mitmes kohas.

See, kuidas Mart Laar 1990. aastal metsavendlustest kirjutatud artiklite tõttu ähvardanud vanglast pääses, näitab ilmekalt, kui erinevalt võivad inimesed sündmusi mäletada. Ülo Nugis meenutab Made raamatus, kuidas ta käis isiklikult Eesti NSV prokuratuuris Laari eest kostmas. Laar ise seevastu ei maini Nugist oma raamatus “Teine Eesti” poole sõnagagi, vaid peab enese päästjaks hoopis Edgar Savisaart.

Made imetleb Savisaart kui poliitikut, hoolimata sellest, et nende isiklikud suhted pole olnud kõige paremad. Tema monograafiale “Peaminister” kui ainukesele omataolisele sel teemal on mitmes kohas viidatud. Peatükis “Kõrvalrollide esitajad”, mis tutvustab vabaduse laineharjal tekkinud ja kadunud väikesi erakondi, annab Made poliitilise edu retsepti. Võimupartei liider on sündinud juht, hiilgav kõnemees ja demagoog ning osav organisaator, kes oskab manipuleerida nii ajakirjanduse kui ka poliitiliste vastastega. Ta on valmis kompromissiks kõigiga, kui see vaid pikemas perspektiivis tema huve teenib. Ta ei tunne süüd lubadusi murdes või lepingupartnereid reetes. Võitluses kasvatatud paksu nahaga tungib ta edasi nagu ninasarvik. Sellele kirjeldusele vastab Eesti poliitilisel maastikul ainult üks mees: Edgar Savisaar. Tema isik defineerib poliitiku mõistet. Teda vihatakse ja armastatakse, tema vastu võideldakse kõigi vahenditega, kuid ta on sellest hoolimata alati võimul või võimu lähedal.

Eesti dissidendid, kellest said hiljem paljuski Eestimaa Rahvusliku Sõltumatuse Partei (ERSP) liikmed, Made poolt erilist austust ei pälvi. Made iseloomustab neid kui naiivseid enesehaletsuskompleksi ja tegevusetuse käes vaevelnud noori inimesi, kes ihkasid märtrioreooli. Taasiseseisvumise tuultes olid nad tõesti küllalt lugupeetud, kuid oskamatus tõttu viimaks saabunud imetlust ära kasutada kaotasid oma positsiooni. Mõnele toonasele dissidendile nagu Tiit Madisson on iseloomulik igavene “vabadusvõitlus” – ta peab ükskõik millise riigikorra ajal kuidagi vastanduma ja see tekitab võõristust. Täpselt samasuguse tundega vaatas neile rahva enamus ka Nõukogude ajal. Eesti dissidente võib võrrelda narodnikutega 19. sajandi Venemaal, keda peeti tsaaritapjateks ja oldi valmis kättesaamise korral pigem ära lintšima põhimõtte – “kui meie saame, kuidas siis teie ei saa?”.

Ideoloogilise surutise olukorras on teisitimõtlejate olemasolu elutähtis, sest nii elab edasi mõte kehtivale režiimile ükskord vastu hakkamisest. Dissidente ei olnud palju ka Venemaal ja nende tegevus jäi suhteliselt tähelepanematuks, kuid teisitimõtlemine on juba olemuslikult

vähemuse pärusmaa. Vene ja Eesti dissidente ei saa muidugi päriselt võrrelda, sest neil oli erinev kujunemislugu ja eesmärgid. Lisaks oli Vene NFSV-s kommunistlik ajupesu teinud tõhusama töö, nii et valdav osa rahvast elaski selles ideoloogias. Seega on isegi vaieldav, kas Eestis olid dissidendid, teisitõtlejad või vabadusvõitlejad. Ükski neist terminitest ei tundu päris täpne, kuid ka paremat pole võtta.

Made vihjab ERSP võimalikule sidemele KGB-ga: "On väidetud, et 250-st ERSP liikmest oli iga teine KGB passiivne informaatore või aktiivne provokaator." Selle suhtelisele tõenäosusele viitab tema arutluses asjaolu, et KGB kontrollis äärmusrühmitusi nende liikmeskonda imbumise kaudu. Dissidentide ja KGB suhe oli omalaadne sümbioos: KGB vajab vaenlasi, keda jahtida, ja teisitõtlejad vajasisid tähelepanu. Just ERSP liikmed tundsid hiljem väidetavalt kõige rohkem muret, mis on saanud KGB toimikutest, kus võis leiduda ühe ja teise tunnistusi oma võitluskaaslaste vastu. Made isiklik tähelepanek on, et rahvusradikaalid pole kunagi midagi halba öelnud viimase KGB ülema Rein Sillari kohta, sest too teab "kes on kes ja teda ei tasu torkida".

Made südistab ERSP ja Eesti Kongressi tegelasi püüdes ennast ainuõige iseseisvuse toojana näidata. "Tasapisi hakkas kujunema seisukoht (isegi aksioom), et iseseisvuse tõi Eestile mitte tema Ülemnõukogu, vaid hoopis väljaspool seda ainsat legitiimset institutsiooni tegutsenud teise ešeloni tegijad." Siin oleneb, mida tähtsaks pidada. Absolutiseerides 20. augusti ühekordset hääletamisakti, on ülemnõukogu tõesti ainus kangelane. Tegelikult oli Eesti vabanemine võõrvõimu alt aga protsess, mida mõjutasid omal kombel kõik ühiskonnas aktiivselt tegutsenud jõud. Võitjate ja kaotajate küsimust ei saa üheselt lahendada. Ehkki olles otsuse vormistaja, järgis ülemnõukogu kokkuvõttes ikkagi Eesti Kongressi ja ERSP kava taastada Eesti Vabariik õigusliku järjepidevuse alusel. Teisalt jäid poliitika sogases vees lõpuks pinnale ja tegid karjääri just endised punased.

1991. aastal ülemnõukogu liikmena Toompea lossi istungitesaalis Eesti taasiseseisvaks kuulutamise poolt kätt tõstnu ja edaspidigi Eesti poliitikas tegutsenuna võib Made ennast võitjaks pidada, ja teebki seda. Sellest hoolimata on tema hoiak kadetsev ja õel. Ta südistab rahvusradikaale isegi ühiskonna lõhestamises paljuräägitud "esimeseks Eestiks" ja "teiseks Eestiks". Jääb arusaamatuks, mis on selle kadeduse põhjus. Jaak Allik oletab, et Made on kahju poliitikas otsustajate ringist kõrvale jäämisest. Made ise ei ole aga üheski intervjuus oma suuri poliitilisi

ambitsioone kinnitanud, liiatigi oluaks tal nende teostamiseks võimalusi küllaga. Ehk on teiste kahtlustamise ja äratagemise soovi taga süütunne oma segase mineviku pärast?

NSV Liidu saadikuna Rootsis konsulaarosakonnas töötanud Madet ennast on samuti seostatud KGB-ga. Eesti Ekspressis avaldas Marianne Mikko kunagi üheksakümnendatel artikli, milles oli väljend "tumedad, et mitte öelda KGB minevikuga Tiit Made", viidates 24. juulil 1989 Svenska Dagbladetis ilmunud artiklile ja Charlie Nordblomi raamatule "Industriespionage", kus on väidetud sedasama. Made kaebas ajalehe kohtusse ja võitis, kuid Ekspress esitas apellatsiooni ja lõpuks protsess sumbus, ilma et ajaleht oleks vabandanud. See teema on olnud Made jaoks alati hell ja vastavateemalised küsimused intervjuudes ärritavad teda.

Endine Nõukogude välisluure resident Skandinaavias Boriss Grigorjev suhtub oma 2002. aastal Venemaal avaldatud mälestustes "Skandinaavia tagauksest. Luuraja märkmeid" Madesse põlgusega ja südistab teda natsionalismis ning allumatuses. Lisaks on Made sageli silma paistnud russofoobsusega. Tõrjuv suhtumine mitteeestlastesse ilmneb ka "Ükskord niikuinii". Eesti Ekspressis Grigorjevi (juurde) raamatut arvustanud politoloog Rein Ruutsoo leiab, et seega KGB ohvitser Made polnud, kuid julgeoleku jaoks ilmselt siiski piisavalt usaldusväärne, et teda välismaale lubada (EE 21.08.2002). Venevastusus iseenesest siiski ei välista KGB agendina töötamise võimalust. Nagu Made isegi kinnitab: just äärmusesse kalduvate vaadetega inimesed olid värbamiseks sobivaimad.

Made ise ei valgusta oma minevikku raamatus poole sõnagagi. Enda isiku varjajätmine teenib tal erapooletuse eesmärki, kuid tegelikult võiks sama hästi töötada täpne ülevaade tema isiklikust tegevusest. Kuigi Made Rootsi-perioodi eelnes taasiseseisvumisprotsessile, puhkes skandaal Ekspressiga selle ümber just teoses käsitletud perioodi lõpul ja on seega asjaspepuutuv küsimus.

"Ükskord niikuinii" on andnud punaste leeri kirjapandud mälestustevaramuse korraliku panuse ja julgustanud ühtlasi toonaseid kaasvõitlejaid samuti sõna sekka ütlema. Ajaloo kildudest kokku pandav mosaiikpilt ei saa kunagi päris valmis – mõni kild jääb alatiseks puudu ja mõnede nurgad ei taha kuidagi omavahel sobida. Võitjale teeb au suuremeelsus ja andestamine. Nendega ei ole kumbki pool Eestis siimaani silma paistnud ega paista ka Tiit Made.

Sandra Maasalu